

HEBREO CARTA HEBREORĀ ITEA

Nañ cartada hebreorā itea bʌdā basía. Cawadaẽ panla caiba bʌsida. Λclgrlmaarā Bernabeba, Apoloba, Silaba, Lucaba, Clemente Romanebemaba wa dewaraba bʌsida. Naẽna zocārāba crīcha panasidaa Pauloba bʌdada. Ababe cawa panla Hebreo carta bʌdara judio basida. (Judiorāra hebreo bedeade bedeabada bĕrā hebreorā abadaa.) Nañ carta bʌdaba, dji carta edadarā bida Timoteora unubadjidaa (13:23). Mañ awara djabarā Italia druadebemarā ume dji bia basía (13:24-25). Poa 70 bai naẽna bʌsia.

Nañ cartara djabarā judiorā bia mīga ɓea itea bʌsia Jesucrito igararānamārēā. Jesucrito įjā panla carea ādjia erobeara ȳclrlba jārīsidaa (10:32-34). Jūma nañ cartade dji bʌdaba jara bʌla Critora dji dromaara bʌda.

Critora bajānebema nezocarā cāyābara biara bʌla (1:1neba aba 2:18daa). Critora Moise cāyābara biara bʌla (3:1neba aba 4:13daa). Critora dadjirā Sacerdote dji Dromaara bʌla (4:14deba aba 7:28daa). Critoba cadjurua carea odara sacerdoterāba obada cāyābara biara bʌla (8:1neba aba 10:39daa).

Jīrūare dji carta bʌdaba jara bʌla Ācōrēba dadjirā bia unumārēā idjida ījānida panʌda (11:1neba aba 13:25daa). Dji crīcha dromara 12:1ne bʌla: “Mañ ēberārā zocārāba unubisidaa Ācōrēra wārāda ījāsidada. Mañda cawa panla bĕrā dadjirā bida ara mañ quīrāca ījā pananida panla. Dadjirāa idu ījābicara, cadjiruaba dadjirā bʌrá edabari sida ãyā

bədapeda jūma droa panʌneba nocodaa wānadrl
dadjirā jūēnida panʌmaa.”

Ācōrē Warrara dji dromaara bəa

¹ Naēnaedā Ācōrēba dadji drōā naēnabemarāa
bərima zocārā quīrātanoaneba bedeabadjia. Id-
jideba bedeabadarāneba māwā osia.

² Baribərə naā jīrūrebema ewaride idji
Warradeba dadjirāa bedeasia. Idji Warradeba
Ācōrēba ne jūmada osia idjabāa idjida bəsia ne jūma
erobamārēā.

³ Idji Warraba Ācōrē quīrāwārēā dorrodorroada
unubibaria. Idjiabərə Ācōrēra sāwā bəda
cawabibaria. Idji bedea bəla bədeba ne jūma
odara ara māwā bəa. Idjia dadjirā cadjiruara
sagʌpeda Ācōrē dji droma bə jəwa araare bajāne
chūmesia.

⁴ Ācōrēba idjira bajānebema nezocarā cāyābara
dji dromaara bəsia. Ācōrēba idjira trə bəsia
“mā Warra,” mañne ādjirāra trə bəsia “mā nezo-
carā.” Māwā Ācōrēba idji trə bədara ādjirā trə bəda
cāyābara biara bəa.

⁵ Ācōrēba ni abəal bajānebema nezocaa nāwā
jaraē basía:

Bəra mā Warraa. Idi bəra mā Warraada abərəla.*

Idjabā ādjidebemada nāwā jaraē basía:

Māra idji zeza baya, idjabā idjira mā warra baya.†

⁶ Ācōrēba idji Warra iwina naā ējūānaa
diabuebərəde nāwā jarasia:

* **1:5** Salmo 2:7. *Idi bəra mā Warraada abərəla.* Griego bedeade bə
bəla: “Idi māla bəda unusia” wa “idi māra bə zeza basía.” † **1:5** 2
Samuel 7:14.

Jūma Ācōrē bajānebema nezocarāba idjía bia bedeadida panla.

7 Bajānebema nezocarānebemada Ācōrēba nāwā jarasia:

Bajānebema nezocarāda osia nāūrā quīrāca bēadamārēā.[‡]

Ādjirāra osia tʌbʌ urua quīrāca bēadamārēā. §

8 Baribʌrʌ idji Warradebemada Ācōrēba nāwā jarasia:

Ācōrē, bʌra ewariza jūmarā boroda baya. Bʌ pu-rura jipa pe ero baya.

9 Bʌ biadrʌ quīrīāsia. Cadjiruara quīrāmasia.

Mañ carea Ācōrē, bʌ Ācōrēba jūma bʌ ume panla cāyābara bʌdrʌ dji dromaara bʌsia. Māwā bʌra bio bʌsridabisia.*

10 Idjabā nāwā jarasia:

Jūmarā Boro, naārāeda bʌnañ ējūāda, bajā siða osia.

11 Jūma mañgʌra jōya baribʌrʌ bʌra ara māwā baya.

Jūma mañgʌra dji sore baya wua dji sore babari quīrāca.

12 Wua sore ērāpeda djiwidí jābʌrʌ quīrāca bʌra jūma mañgʌra ãyā bʌpeda djiwidida oya.

Baribʌrʌ bʌra ara bʌdji bʌda baya. Bʌra beucaa. †

13 Ācōrēba ni aþaþ bajānebema nezocaa jaraë basiá:

Māl jāwa araare chūmedua aþa bʌ dji quīrūra māla jūma bʌ jāwaeda bʌbʌrʌdaa.[‡]

[‡] **1:7** Griego bedeade “nāūrā” idjabā “jaure” aþari bedeaa. Mañ carea ñcʌrʌ traducciónne mañ versículo de nāwā bʌ bʌa: “Idji bajānebema nezocarāda osia jaureda bēadamārēā.” § **1:7** Salmo 104:4.

* **1:9** Salmo 45:6-7. † **1:12** Salmo 102:25-27. ‡ **1:13**

Salmo 110:1. Bʌ jāwaeda bʌbʌrʌdaa. Griego bedeade bʌ bʌa: “Bʌ jīrū edre bʌbʌrʌdaa.”

14 Jūma bajānebema nezocarāda Ācōrēba zocabaria. Ācōrēba ādjirāra diabuebaria dji ēdrādirā carebadamārēā.

2

Quīrācuita beadadua Crito igarada amaaba

1 Mał bērā ãi wāna amaaba dadjirāba wārā bedea ūrīpedadara quīrācuita biara ēpēnida panla.

2 Ācōrēba naēna obi bāda bedeara bajānebema nezocarāneba diasia. Mał bedeara ēberārāba jūma ījā odida panasidaa. Jūma ījā oē beara, igara bēa sida Ācōrēba aride cawa obadjia.

3-4 Ara mał quīrāca Ācōrēba ēdrā edaidebema bedeada dadjirāba igaradiblrl, ¿Ācōrēba cawa oidebemada sāwā ēdrādi? Mał bedea bio bia bāra dadjirā Boro Jesuba naārā jaradiasia. Mał ūrīpedadaba dadjirāa jarasidaa małgla wārāda. Mał awara Ācōrēba ne ununaca wai'bāada quīrātanoa obisia. Idjia quīrāa bāda quīrāca idji Jaureba obi bāra idjiderāza diasia. Jūma małglaebea cawabisia mał bedeara wārāda. Małda dadjirāba igaradiblrl, ¿sāwā ēdrādi?

Jesucrito dadji quīrāca bāda

5 Ëjūā djidi zeida bā daiba jara panra Ācōrēba bajānebema nezocarā jāwaeda bāl basía.

6 Ätebārl Ācōrē Bedeade nāwā bāl bāa:
Māl Ācōrē, ēberāda ¿cārē? ¿Cārēā dairāma crīchabari?
Ēberāda ¿cārē? ¿Cārēā dairāda wagabari?

7 Bāa daira bajānebema nezocarā cāyābara edaara bāsia.

Māwāmīna daira naă ējūāne bia bāsia idjabā dji dromarāda bāsia.*

8 Bla ne jūmada dai jāwaeda bāsia.†

Ācōrēba ne jūmada dadji jāwaeda bāsia. Dadji jāwaeda bādaēra neēa. Māwāmīna wađibida ununaēa ne jūma dadji jāwaeda bāda.

9 Baribārl Jesudebemada cawa panla.‡ Ācōrēba idjira bajānebema nezocarā cāyābara naă ējūāne edaara bāsia. Ācōrēba idji biadeba māwā osia Jesura jūmarā carea beumārēā. Bia mīga beuda bērā Ācōrēba idjira bia bāsia idjabā dji dromada bāsia.

10 Ācōrēba ne jūmada osia. Idjideba ne jūmada bēaa. Ācōrēmaarā bia bāsia Jesura bia mīgaida. Māwā idjira ēberārā Ēdrā Edabarida aride bāsia. Idjideba Ācōrēba idji warrarāda zocārā edasia idji biya quirudebemada edadamārēā.

11 Jesuba ēberārāda Ācōrē itea bia bābaria. Idjia, maăl ēberārā bida abari Zezada eropanla. Maăl carea Jesura peracaa āđirāra idji djabarā ai carea.

12 Ācōrē Bedeade nāwā bāl bāla:
Māla bādebemada māl djabarāa bedeaya. Jūmarā
ābaa dji jāre duanlne māla bāda bia jaraya.§

13 Idjabā nāwā bāl bāla:

Māla idjidrā ījā bāya.*

Idjabā naă sida bāl bāla:

* **2:7** Griego bedeade ḥclrl cartađe naă sida bāl bāla: “Daira bāsia ne jūma bla ođa bororāda bēadamārēā.” † **2:8** Salmo 8:4-6. *Dai jāwaeda bāsia.* Griego bedeade nāwā bāl bāla: “Ne jūmada idji jīrū edre bāsia.” ‡ **2:9** *Jesudebemada cawa panla.* Griego bedeade nāwā bāl bāla: “Dadjirāba Jesura unu panla.” § **2:12** Salmo 22:22.

* **2:13** Isaía 8:17.

Māra nama b̄la, idjabā warrarā Ācōrēba māla diadara māl umē ābaa panla.[†]

14 Mał warrarāba djarada, oa sida eropan^λ bērā Jesu bida abarida edasia idji beudadeba diauru poyai carea. Diaurura beu djibaria.

15 Jesuba diaurura poyada bērā, beudi carea waya beadara idjia jūma ēdr^λ b̄sia. Ewariza beudi waya pan^λneba ādjirāra biě panasidaa nezoca quīrāca.

16 Wārāda Jesura bajānebema nezocarā carebade zeē basia, āteb^λr^λ Abrahañ quīrāca Ācōrē ījā b̄eadr^λ carebade zesia.[‡]

17 Idji zeside ne jūmane dadji quīrāca basia djārā quīrā djuburiabari Sacerdote dji Droma bai carea.[§] Wārāda Ācōrē quīrāpita sacerdote dji droma jūma aride obarida b̄esia. Małba ara idjida idu beabisia ēberārāba cadjurua obadara Ācōrēba quīrādoamārēā.

18 Diauruba mīā sē b̄aside Jesura bia mīgasia. Mał bērā diauruba mīā sē b̄eara careba cawa b̄la.

3

Moise cāyābara Jesura dji dromaara b̄la

1 Djabarā, bārāra Ācōrē ēberārā bērā idjabā Ācōrēba bārāra trāna bērā, Jesucritodebemada bio quīrācuita crīchadadua. Idjira Ācōrēba diabuedaa idjabā Sacerdote dji Dromaa. Dadjirāba ebuda jarabadaa idjidr^λ wārāda ījā panla.

[†] **2:13** Isaía 8:18. [‡] **2:16** Griego bedeade nāwā b̄á b̄la: “Abrahañ ēberārāra carebade zesia.” [§] **2:17** *Dadjí quīrāca*. Griego bedeade b̄á b̄la: “Idji djabarā quīrāca.”

² Ācōrēba obidara Jesuba jūma aride osia Moiseba Ācōrē ēberārā ume oda quīrāca.*

³ Ēberārāba de bia obaridebemada dji de cāyābara biara bedeabadaa. Ara mañ quīrāca dadjirāba Moisedebema cāyābara Jesudebemada biara bedeadida panla.

⁴ Dera dji oda bara b̄eaa. Barib̄lrl Ācōrēba ne jūmada osia.

⁵ Moisera Ācōrē nezoca bērā Ācōrē ēberārā ume jūma aride osia. Mañne idjia cawabisia Ācōrēba nocoarebema ewaride cārēda jaraida.

⁶ Barib̄lrl Ācōrē warra Critora idji ēberārā boroa. Ādjirā ume jūma aride o b̄la. Dadjirāba Critoda ījā pananib̄lrl idjaba idjideba edadira b̄lsrida jāā pananib̄lrl, Ācōrē ēberārāa.†

Critora igararānadua

⁷⁻⁸ Mañ carea Ācōrē Jaureba nāwā jara b̄la:
Idi Ācōrē bedea ūrīb̄ludadē bārā sora zarearānadua
bārā drōā naēnabemarā so zareapedadā
quīrāca.

Ādjirā ējūā pōāsa ewaraga b̄lde duanasidadē
Ācōrēba jaradara igarasidaa idjia sāwā oi
cawaya.

⁹ Mama idjia odara cuarenta poa unusidamīna
ādjirāba ījānaē basía sāwā oi cawaya.

¹⁰ Mañ carea ādjirā ume quīrūpeda Ācōrēba nāwā
jarasia:

* ^{3:2} *Ācōrē ēberārā ume.* Griego bedeade b̄l b̄la “Ācōrē deede.”

† ^{3:6} Griego bedeade īc̄lrl cartadē nañ siđa b̄l b̄la: “Aba nañ
ewari jōb̄lrladaa.”

“Adjirāba māra sodeba wārāda ēpēnacaa. Mā ora cawa quīrīānacaa.”

11 Idjabā quīrū bāde wārāneba nāwā jarasia: “Māa ñnāūbima ādjirāra jūēnaēa.”[‡]

12 Djabarā, quīrācuita bēadadua. So cadjiruaba Ācōrē ījānaē bēarānadua. So cadjiruaba Ācōrē zocai bāra igarabaria.

13 Wadi ewari bāde eda ewariza dji carebadadua biara ījāni carea. Māwā ni abānda cadjiruaba cūrūgapeda so zarea bēadaēa.

14 Dadjirāba naārā ījāpedadadēba abā beubādadaa Critoda ījā pananibārl, idji ume panania.

15 Maā carea Ācōrē Bedeade nāwā jara bāa:

Iđi Ācōrē bedea ūrībādāde bārā sora zarearānadua bārā drōā naēnabemarā so zareapedada quīrāca.[§]

16 Ācōrē bedea ūrīpedadacarea ¿cairāda so zareasida? ¿Jūma Moiseba Egipetodeba ēdrā edadarāda māwā so zareasidaēca?

17 ¿Ācōrēra cairā ume cuarenta poa quīrū basi? ¿Cadjirua opedadarā ume quīrū basiēca? ¿Maā carea ādjirāra ējūā pōāsa ewaraga bāde quinisiđaēca?

18 ¿Ācōrēba cairāa wārāneba jarasi idjia ñnāūbima jūēnaēda? ¿Idji bedea ījānaē bēadarāa māwā jarasiēca?

19 Maāgāđeba dadjirāba cawa panā ādjirāba ījāpedadaē bērā Ācōrēba ñnāūbida bādama poya jūēnaē basida.

[‡] **3:11** Salmo 95:7-11; Numero 14:21-35. [§] **3:15** Salmo 95:7-8.

4

¹ Ācōrēba wārāda jara b̄la dadjirāra wađibida idjia īnāūbima poya jūēnida panla. Barib̄l̄a quīrācuita b̄eadadua. Māwāéra īc̄l̄a bārānebemada mama jūēnaēa.

^{2:3} Bedea bia Ācōrēba īnāūbidebemada dadjirāba ūr̄isidaa drōā naēnabemarāba ūr̄ipedāda quīrāca. Dadjirāba sodeba ījā panl b̄erā Ācōrēba īnāūbima jūēnia. Barib̄l̄a drōā naēnabemarāba ūr̄inapeđa ījāpedadaē b̄erā mał bedeaba carebaē basia. Ādjirānebemada Ācōrēba nāwā jarasia:

Quīrū b̄l̄de m̄la wārāneba nāwā jarasia: “M̄la īnāūbima ādjirāra jūēnaēa.”*

Māwā jarasia naă ējūā odađeba ītaa idjia oida b̄adara jūma o erođlm̄ina.†

⁴ Ācōrēba idji bedeade īnāūbada ewariđebemada nāwā jarasia:[‡]

Sietebema ewariđe Ācōrēba jūma pārā erođasia.

Mał b̄erā sietebema ewariđe īnāūsia.§

⁵ Idjaba Ācōrēba idji bedeade nāwā jara b̄la:

M̄la īnāūbima ādjirāra jūēnaēa.*

⁶ Bedea bia Ācōrēba īnāūbidebema naărā ūr̄ipedādaba ījānaē basia. Mał b̄erā idjia īnāūbida b̄adama jūēnaē basia. Barib̄l̄a īc̄l̄a īberārāda wađibida Ācōrēba īnāūbima poya jūēnia.

⁷ Mał carea Ācōrēba dewara ewarida b̄lsia idjia īnāūbima jūēnamārēā. Mał ewarira Ācōrēba tr̄ b̄lsia “idi.” Mał ewari b̄lđacarea dārāb̄l̄ađe idjia

* ^{4:2-3} Salmo 95:11. † ^{4:2-3} Idjia oida b̄adara. Małba cawabi b̄la Ācōrēba dadji īnāūni sida osida. ‡ ^{4:4} īnāūbada ewari. Griego bedeade b̄á b̄la “séptimo día.” § ^{4:4} Genesi 2:2. * ^{4:5} Salmo 95:11.

Davideba mañnebemada bedeasia. Mañ bedeara māna naēna nañ cartade bāsia. Nāwā bla:

Idi Ācōrē bedea ūrlbādade bārā sora zarearānadua.[†]

8 Josueba israelerāra Ācōrēba wārāda ñnāūbimaa ededabara Ācōrēba dewara ñnāūbidebemada bedeaē bacasia.

9 Mañ bērā ñnāūbada ewarida Ācōrē ēberārā itea wadibida bла.

10 Aþalda Ācōrēba ñnāūbima bālavlā, idjia o baðadebemada ñnāūsia Ācōrēba ne jūma opeda ñnāūna quīrāca.

11 Mañ bērā dadjirāba biara jārlādida panla Ācōrēba ñnāūbima jūeni carea. Māwāra ni aþalda baedaēa drōā naenabemarā ījānaē panneba baepeñada quīrāca.

12 Wārāda Ācōrē bedeara zocai bла idjaþa lþla bла. Idji bedeara djōbada neco quida umé era þla cāyābara pewedeara bла. Idji bedeaba dadji crīchara, dadji soba o quīrīā þla sida jūma ebuda cawabibaria dadji crīcha, dadji jaure, dadji so sida edu cōbālra quīrāca.

13 Ācōrēba ne jūmada unubaria. Idjia unuē bла neēa. Idjia odara, dadjia mērā eroþla sida ebuda unu bла. Idjia cawa obrlāde jūma dadjia odara idjia jaradida panla.

Jesura dadjirā Sacerdote dji Droma

14 Ācōrē Warra Jesura bajānaa wāsia. Idjira dadjirā Sacerdote dji Dromaa. Dadjirāba idjira ījā panana a panla bērā wārāda ījā pananida panla.

[†] **4:7** Salmo 95:7-8.

¹⁵ Jesu dadjirā Sacerdote dji Dromaba cawa b̄la dadjirāra l̄b̄laē pan̄da. Diauruba idjira mīā sēsia dadjirā mīā sēbari quīrāca. Barib̄l̄r̄l̄ Jesuba cadjiruara oē basía.

¹⁶ Dadji l̄b̄laē b̄l̄debemada cawa b̄l̄ b̄r̄ā dadjirā idji bugue caita wāb̄l̄da quīrāca ne wayaa ne Ācōrēa iwidiidida pan̄la. Māwā idjia dadjirāra quīrā djuburiaya idjab̄a idjia carebamārēā iwidiib̄l̄dade idji biadeba carebaya.

5

¹ Ācōrēba sacerdote dji droma b̄l̄b̄l̄r̄l̄za ēberāda ab̄a edapeda b̄l̄baria. Mañ b̄r̄ā ēberārāba cadjirua opedāda carea sacerdoteba Ācōrēa ne diabaria idjab̄a animarāda babue diabaria.*

² Ēberārāba adua pan̄lneba ãī opedādara sacerdote dji dromaba poya cawa quīrā djuburiaya idjia bida ab̄arica obari b̄r̄ā.

³ Ēberārāba cadjirua opedāda carea animarā babue diab̄l̄r̄l̄de idjia oða carea bida animarā babue diaida b̄la.

⁴ Ni ab̄alda ara idjiduba sacerdote dji dromada b̄ecaa, ãteb̄l̄r̄l̄ Ācōrēb̄l̄r̄l̄ ab̄a tr̄peda b̄l̄baria Aaroñ b̄l̄da quīrāca.

⁵ Ara mañ quīrāca Critora ara idjiduba Sacerdote dji Dromada b̄eē basía, ãteb̄l̄r̄l̄ Ācōrēb̄l̄r̄l̄ idjira māwā b̄lsia. Ācōrēba idjia nāwā jarasia:

B̄l̄ra māñ Warraa. Idi b̄l̄ra māñ Warraada ab̄l̄r̄l̄a.†

⁶ Idjab̄a nāwā jarasia:

* ^{5:1} Levitico 1:1deba ab̄a 6:7deaa. † ^{5:5} Salmo 2:7. *Idi b̄l̄ra māñ Warraada ab̄l̄r̄l̄a.* Griego bedeade b̄á b̄la: “Idi māñ b̄l̄da osia” wa “idi māñra b̄l̄ zeza basía.”

Bala ewariza sacerdoteda baya Melquisedé bāda quīrāca.[‡]

7 Crito nañ djarade baside jīā bλba Ācōrēa jīgua bedea djuburiasia, Ācōrēba idji beuida bλdebemada poya ēdrλ bλida bāda bērā. Mañne Ācōrēba quīrīā bλ quīrāca ījā oyadā ada bērā, Ācōrēba idji bedeara ūrīsia. §

8 Critora Ācōrē Warramīna idji bia mīga bλdeba ījā o cawasia.

9 Ne jūmane daucha ījā oda bērā, idjia jara bλ ījā o bearā jūma ēdrλ edaya ewariza zocai bēadamārēā.

10 Mañ bērā Ācōrēba idjira Sacerdote dji Dromada bλsia Melquisedé bāda quīrāca.

Wārā bedeara igararānadua

11 Mañgλdebemada daiba zocārā jaradia quīrīā panλa. Baribλrλ zarea bλa ebuda cawabidida, bārāba isabe cawadaca bērā.

12 Bārāba Jesu ījāpedadara dārābλdaa. Mañ bērā idira bārāra Ācōrē bedea jaradiabadada bēadida panasidaa. Māwāmīna Ācōrē bedeara mācua adua panλ bērā poya bia jaradiadacaa. Aþaλba bārāa Ācōrē bedeadebema cawaichaara bλda wayacusa jaradiaida bλa juba dawabλrλ quīrāca. Bārāra warra zaque quīrāca bēa bērā djico codi cāyābara jubadra dodida panλa.

13 Juba do bearā wadi djuburi quedea bērā sāwā jipa oira adua beaa.

14 Baribλrλ djico zareara drōārā iteaa. Ādjirāba Ācōrē bedea quīrācuita crīcha panλneba cawa panλa cārēda biada idjabāa cārēda cadjiruada.

[‡] **5:6** Salmo 110:4. Genesi 14:18. § **5:7** Marco 14:32-36.

6

¹⁻² Mañ bērā nocodaa wānia Critoda biara cawadi carea. Dadjirāba idjidebema nañrā cawapedada awa jaradiadaēa. Wayacusa jaradiadaēa cadjurua o panla carea beudida panlda, cadjurua igaradapeda Ācōrēmaa zedida panlda, Ācōrē ījāninebemada, borocuedidebemada, djabarā ḥrā jawa bədidebemada, beudarā īrēbadidebemada, idjabā Ācōrēba cawa odarā ewariza bia mīgadidebema sida.

³ Ācōrēba quīrā bəblrla, jūma mañgədebemada wayacusa jaradiadi cāyābara dadjurāra nocodaa wānia Critoda biara cawadi carea.

⁴ Λcərlba wārā bedeara cawa panasidaa. Ācōrēba dia bə carea bəlsrida panasidaa. Idji Jauredeba ne edasidaa.

⁵ Idji bedea bio bia bəda, idji bəla nocoarebema ewaride unubi sida cawa panasidaa.

⁶ Ādjirāba Critoda igarapedada bērā wayacusa poya jēda idjimaa zedaēa. Zesidara Ācōrē Warra wayacusa crude cachibəda quīrāca idjidebemada jūmarāa biē bedeabidia.

⁷ Cue zebərlza egoroba dobaria. Mañba egoro biade ne udara dij uđa itea bia zaubaria. Ācōrēba mañ ījūāra bia jarabaria. Crito igaraē beara mañ ījūā quīrāca panla.

⁸ Baribərla cue zedacarea ḥrəda, chirua cadjurua sida tunuibərla, mañ egorora biē bəla. Ācōrēba mañ ījūāra biē jarapeda jīrūare jūma babueya. Crito igara beara mañ ījūā cadjurua quīrāca panla.

⁹ Djabarā, daira māwā bedea panləmīna cawa panla Ācōrēba bārāra īdrə edada bērā o biade

wābʌdada.

¹⁰ Ācōrēra jipa bʌ bērā bārāba bia o panʌra idjabə idji quīrīā panʌra quīrādoaēa. Idji ēberārā careba panʌneba unubisiđaa idjira quīrīā panʌda. Idi bida careba panʌa.

¹¹ Daiba quīrīā panʌa bādjiza māwā o pananida abə beubʌdadaa. Māwābʌrʌ bārāba Ācōrēneba edadi carea jłā panʌra jūma edadia.

¹² Daiba quīrīānaēa bārāra coa bēadida, ātebʌrʌ quīrīā panʌa bārāra dewararā djabarā quīrāca bēadida. Ādjirāba Critoda ījā panʌ bērā idjabə jūma droa panʌ bērā, Ācōrēba diai jaradara jūma edadia.

Ācōrēba bedea bʌdara wārāda oya

¹³ Ācōrē cāyābara dji dromaara bʌda neēa. Mañ bērā Abrahāñ ume bedea bʌside ara idji trāneba wārāda carebayađa asia.

¹⁴ Nāwā jarasia: “Wārāda māa bʌra carebaya idjabə bʌdeba zocārā yōbiya.”*

¹⁵ Abrahāñba jūma droa bʌdeba jłā bapeda Ācōrēba warra diai jaradada unusia.

¹⁶ Ēberārāba wārāneba jarabʌdade ādji cāyābara dji dromaara bʌ trāneba māwā jarabadaa. Mañne ni aþaʌba poya sewaada adacaa.

¹⁷ Ara mañ quīrāca Ācōrēba ebuda cawabi quīrīāsia idjia diai jarada edadi ēberārāba mañra wārāda edadida idjabə idjia crīcha bʌ quīrāca wārāda obarida. Mañ carea ara idji trāneba diayada asia.

¹⁸ Ācōrēra sewa oca bērā idjia diai jaradara wārāda diaya idjabə idji trāneba jaradara quīrā

* **6:14** Genesi 22:17.

awara oẽa. Mañ bẽrã Ācõrẽba dadjirã waga bamärẽä jãrlasidaa. Idjia jaradara wãrãda oida cawa panla bẽrã dadjirãba poya sozarra ïjã panania. Mañba Jesudeba edadi carea jãä panlra quenabaridaäa.

19-20 Dadjia jãä panlra wãrãda edadida cawa panla. Mañba dadjirãra careba bãa bio ïjã pananamärẽä anclaba barco ero ūmabari quïrãca. Dadjia jãä panlra wãrãda edadida cawa panla Jesura bajãnaa dadjirã na wãna bẽrã. Idjira Ācõrẽ deðe wuaba eatã jira bã edaare wãsia dadjirã carebai carea. Mama idjira dadjirã Sacerdote dji Dromada bësia Melquisedé bâda quïrãca. Ewariza mäwã bãa.

7

Melquisedé

1 Mañ Melquisedéra Saleñ puruðebema boro basía idjabäa Ācõrẽ dji Dromaara bã sacerdote basía.* Mañ ewaride Abrahañra ñcrla puru bororã ume djöpeda jüma poyasia. Abrahañ jëda zebãrlade Melquisedéba audiabaride wãpeda idjira bia jariasia Ācõrẽba carebamärẽä.

2 Mañbe Abrahañba djõ bapeda järñanebemada Melquisedéa diasia. Die juachabrlaza aba diasia. Melquisedé trãba jara bãa “ëberãrã boro jipa bã.” Idjabäa idjira Saleñebema boro abadjidaa. Mañ trãba jara bãa “necai baidebema boro.”

3 Ni abaþba adua panla Melquisedé zezara, dji papa sida cairã basida. Adua panla idji ëberãrã drõä naënbemara cairã basida. Idji

* **7:1** Genesi 14:17-20.

todadebemada, beudadebema sida adua pan^λa.[†]
Māwā idjira Ācōrē Warra quīrāca ewariza sacerdotea.

⁴ ⁴ Melquisedédebemada bio crīchadadua!
Idjira wārāda dji droma basía. Dadjirā drōā naēnabema dji droma b^λ Abrahañba dīō bapeda jārīnanebemada idjía diasia. Die juachab^λr^λza aba diasia.

⁵ Māwānacarea Ācōrēba Moisea diadá leyde jarasia jūma israelerāba edab^λdadebemada Levi^λeba yōpedada sacerdoterā diadida pan^λda. Die edab^λdaza aba diadida pan^λa. Israelerāra mañ sacerdoterā djabarāmīna, abari Abrahañneba yōpedadamīna, māwā diadida pan^λa.

⁶ Barib^λla Melquisedéra Levi^λeba yōnaē basía. Māwāmīna Abrahañba jārīnanebemada idjía diasia. Die juachab^λr^λza aba diasia. Mañne Melquisedéba Abrahañra bia jarasia Ācōrēba carebamārēā. Māwā osia Ācōrēba Abrahañā naēna wārāda carebayaada adamīna.[‡]

⁷ Jūmarāba cawa pan^λa dji dromaara b^λba dji edaara b^λra bia jarabarida Ācōrēba carebamārēā.

⁸ Israelerāba edab^λdadebemada Levi^λeba yōpedada sacerdoterā diabadaa. Mañ sacerdoterā beudimīna die edab^λdaza ãdjía aba diabadaa. Barib^λla Melquisedéra wadi zocai b^λca b^λa Ācōrē bedeaba idjira beusida jaraē b^λ bērā. Māwā Abrahañba jārīnanebemada mañ beuca sacerdotea diasia. Die juachab^λr^λza aba diasia.

[†] 7:3 Griego bedeade mañ versículoda nāwā b^λ b^λa: “Melquisedéra zeza neē b^λa, papa neē b^λa, ēberārā drōā naēnabema sida neē b^λa. Idji toda ewari neē b^λa, idji beuda ewari sida neē b^λa.” [‡] 7:6 Genesi 12:1-3.

9-10 Israelerāba die edabʌdadebemada Levideba yōpedada sacerdoterāa aba diabadaa. Baribʌrʌ Melquisedéba Abrahañ audiabarisiđe Abrahañ wiuzaque Levira wadi neě basía. Mañ bērā dadjirāba nāwā jarađida panla: Abrahañba die juachabʌrʌza Melquisedéa aba diaside idji wiuzaque Levideba yōnirā bida ara małgʌda diasidaa.

11 Ācōrēba idji ley diaside Levideba yōpedada sacerdoterāda bʌsia israelerā mañ leydeba pe eronībadamārēä. Naärā Aaroñda sacerdote dji droma basía. Mañ sacerdoterāba o panneba ēberārāda poya jipa beadibara, cārē cārē Aaroñ awara sacerdote Melquisedé quīrāca bʌda zeida basi?

12 Mañ sacerdotera Levideba yōpedada sacerdoterā cacuabari blesia. Mañ bērā dji ley sida awara blesia.

13 Jūma małgʌba dadjirā Boro Jesudebemada bedea bʌla. Idjira Levideba yōnaě basía, ãtebʌrʌ Judađeba yōna basía. Mañ naěna ni abal Judađeba yōnada sacerdote beadaě basía.

14 Moiseba jaraca basía sacerdoterāra mañ ēberārāneba zedida. Baribʌrʌ jūmarāba cawa panla dadjirā Boro Jesura Judađeba yōna basida.

15 Jūma mlä jaradara ebudaara bʌla nałda cawadibʌrʌ: Levideba yōpedadarā awara Jesuda sacerdoteda blesia Melquisedé bāda quīrāca.

16 Idjira sacerdoteda bēě basía leyba bʌda bērā. Leyba ababe Levideba yōpedadadrʌ bʌbaria. Jesura sacerdoteda blesia idji ablađeba beuca bērā.

17 Mañ carea Ācōrē Bedeade nāwā bʌla:

Bʌra ewariza sacerdoteda baya Melquisedé bada quīrāca. §

18 Naärā bada leyba ni añaðda carebadaě bẽrā Ācõrēba ãyā bʌsia.

19 Mañ leyba ni aña bida jipa bʌlẽ basía. Mañ ley cãyābara Ācõrēba ne biara bʌlda diasia dadjirā carebai carea. Mañgʌdeba dadjirāra Ācõrē caita wãbadaa.

20-21 Ācõrēba dji naärā panana sacerdoterā bʌside ewariza beadida jaraě basía. Baribʌrʌ Ācõrēba Jesura sacerdoteda bʌside wärâneba jarasia ewariza māwā baida. Ācõrē Bedeade nãwā bʌl bʌla:

Dadjirā Boroba wärâneba jarasia bʌra ewariza sacerdoteda baida Melquisedé bada quīrāca.*
Idjia jaradara quīrā awara oěa.

22 Mañgʌra Ācõrēba wärâneba jarada bẽrā dadjirāba cawa panla Ācõrēba Jesudeba dadjirā ume bedea bʌldara wärâda oida. Mañ bedea bʌldara idjia naärā diada ley cãyābara biara bʌla.

23 Naärā bœada sacerdoterā beubadjidaa. Aña jaidasira idjia o bœada waa poya oě bẽrā idji cacuabari dewarada bœbadjia. Māwā zocärâda sacerdote basidaa.

24 Baribʌrʌ Jesura beuca bẽrā ewariza sacerdote baya.

25 Mañ bẽrā idjideba Ācõrëmaa zebʌdara jūma poya ñdrʌ edaya ewariza zocai bœadamärēä. Idjira beuca bẽrā ewariza dadjirā carea Ācõrēa bedea djuburiabaria.

§ **7:17** Salmo 110:4. * **7:20-21** *Melquisedé bada quīrāca.* Griego bedeade ʌsʌrʌ cartaðe mañra neěa.

26 Dadji Sacerdote dji Droma Jesuba cadjiruara ocaa, ne jūmane jipa b̄la. Ācōrēba idjira bia unu b̄la. Cadjirua obadarā tāēnabemada āyā b̄lpeda bajāne dji dromada b̄lsia. Mał bērā ne jūmane dadjirāra poya carebaya.

27 Idjia ocaa dewararā sacerdote dji dromarāba ewariza obada quīrāca. Mał sacerdoterāba ara ādjia cadjirua opedada carea naärā Ācōrēa animarāda babue diabadaa. Małbeb̄la dewara animarāda babue diabadaa ēberārāba cadjirua opedada carea. Barib̄la Jesuba animarābabue diab̄la quīrāca ara idjida idu beabisia ēberārāba cadjirua obada carea. Barima aba māwā odaba cadjiruara jūma slḡsia.

28 Ācōrēba Moisea diada leyba ēberārā ne jūmane jipaē b̄eada b̄lbaria sacerdote dji dromarāda b̄eadamārēā. Barib̄la mał ley diadacarea Ācōrēba wārāneba jarasia idji Warrara ewariza Sacerdote dji Dromada b̄aida. Māwā idji Warrara b̄lsia dadjirā carea sacerdote aride b̄lda b̄emārēā.

8

Jesu dadjirā Sacerdote dji Dromaa

1 Dji cr̄icha droma daiba jara pan̄ra nałgla: dadjirā Sacerdote dji Dromada bajāne Ācōrē bugue biya quiru j̄wa araare chūm̄la.

2 Bajāne Ācōrē de dji wārā arade idjira sacerdotea. Mał dera ēberāba odaēa, āteb̄la dadjirā Boro Ācōrēba odaa.

3 Sacerdote dji dromarāda Ācōrēba jūma b̄lbaria idjia ne diadamārēā idjaba animarāda babue

diadamārēā. Mañ bērā Jesucrito bida ne diaida basia.

⁴ Idjida nañ ējūāne bābara sacerdote bañ bacasia nañ ējūāne sacerdoterā bara bērā. Mañ sacerdoterāba Ācōrēa ne diabadaa idji leyde bāl bā quīrāca.

⁵ Sacerdoterāba o panāneba unubibadaa bajāne sāwābārla bālda. Mañ carea Moiseba Ācōrē wua de oi naēna Ācōrēba idjia nāwā jarasia: “Jūma daucha odadua māla nañ eyade unubida quīrāca.”*

⁶ Baribārla Jesu dadjirā Sacerdote dji Dromaba bajāne o bāra sacerdoterāba nañ ējūāne o panā cāyābara biara bāla. Ara mañ quīrāca Ācōrēba Jesudeba bedea bāldara biara bāla Moisedeba bedea bālda cāyābara. Māwā biara bāla mañ bedea bāside Ācōrēba ēberārāra biara carebayada ada bērā.

⁷ Ācōrēba Moisedeba naārā bedea bāldaba wārāda carebađabara waya dewara bedeada bālē bacasia.

⁸ Baribārla Ācōrēba Moisedeba bedea bāldara ēberārāba jūma opedadaē bērā idjia bedeade panāda unusia. Mañ carea nāwā jarasia:

Jūmarā Boroba nāwā jara bāla: “Ewari aba māla israelerā ume, Judaebebemarā ume bida bedea djiwidida bāya.

⁹ Mañ bedea djiwidira bārā drōā naēnabemarā ume bedea bālda quīrāca bāea.

Bārā drōā naēnabemarā ume bedea bāsia Egip-tođeba quīrācuita waga ēdrā eneside.[†]

* ^{8:5} Exodus 25:40. † ^{8:9} Quīrācuita waga ēdrā eneside. Griego bedeade bāl bāla: “Jāwa jidapeda ēdrā eneside.”

Barib^lr^a wārāda ījāpedadaē bērā māa ādjirāra igarasia.” Māwā jara b^la jūmarā Boroba.

¹⁰ Idjab^a jūmarā Boroba nāwā jara b^la: “No-coarebema ewarie^de māa bedea djiwi^dida israelerā ume nāwā b^lya:

mā leyra ādjirā crīchade, ādjirā sode bida b^lya.

Māra ādjirā Ācōrē baya, idjab^a ādjirāra mā puru baya.

¹¹ Mañne jūmarāba māra cawa panania. Djie edaara beaba, dji dromarā bida cawa panania.

Mañ bērā ni abālba idji druadebemarāa, idji ēberārāa bida waa jaradiadaēa mā jūmarā Boroda cawadamārēā.

¹² Ādjirāba biē opedadara māa jūma quīrādoaya.

Ādjirāba cadjirua opedadara māa waa crīcha baēa.”[‡]

¹³ Ācōrēba bedea djiwidi b^lyada aside cawabisia idjia naārā bedea b^ladara dji drōāda. Djie drōā bērā dārāéne ãyā b^lya.[§]

9

Ācōrē de nañ ējūānebema idjab^a bajānebema

¹ Ācōrē israelerā ume naārā bedea b^laside jarasia idji wua deda nañ ējūāne odida pan^lda, mañ dede sāwā odida pan^l sida.

² Mañ de odapeda dji nocoarebema dejāra “Ācōrē itea b^l dejā” abadjidaa. Mañ dejāne ībīrāda, mesa sida basia. Pañ Ācōrē quīrāpita b^lda sida basia.

[‡] 8:12 Jeremia 31:31-34. [§] 8:13 Dārāéne ãyā b^lya. Griego bedeade b^l b^la: “Dārāéne nēbaya.”

3 Dji edaara bʌ dejāne wuaba eatʌ jira basia. Małgʌ dejāra “Ācōrē itea biara bʌ dejā” abadjidaa.

4 Quera bá diabadada mama basia. Małra oroba jūma bʌrā basia. Ācōrē baurude sida basia. Mał sida oroba jūma bʌrā basia. Epedeco jūgurua oro odada manába bira bʌda mał baurudede eda basia.* Aaroñ bacuru tununa sida eda basia.† Ācōrēba diada ley mōgara pewedeade bʌda sida eda basia.‡

5 Baurude ʌrʌ bajānebema nezoca quīrāca i bara panʌda umé panasidaa. Ādji iba dji baurude ʌrʌ cobʌra jūatrʌ eropanasidaa.§ Ādji panʌmaa Ācōrē quīrāwārēä dorrodorroada zebadjia. Mał baurude ʌrʌ cobʌmaa sacerdoteba oa jīāpobʌrlʌde Ācōrēba ēberārāba cadjurua opedadara quīrādoabadjia. Małgʌdebemada ara nawena daiba nał cartađe jūma jaradiadaëa.

6 Jūma małgʌ pārāpedadacarea sacerdoterāra ewariza dji nocoarebema dejāne eda wābadjidaa ādjia Ācōrē itea ođida panʌra jūma ođi carea.

7 Baribʌrʌ dji edaara bʌ dejāne ababe sacerdote dji dromadra poaza barang aña eda wābadjia. Eda wābʌrʌde idjia cadjurua oda carea idjaba ēberārāba adua panʌneba cadjurua opedadara carea bida animarā oada Ācōrē quīrāpita jīāpoi carea edebadjia.*

8 Małneba Ācōrē Jaureba cawabi basia ēberārāra wadi Ācōrē de bajāne bʌde poya eda wānaëda. Sacerdoterāba wadi Ācōrē de nał ējūñe bʌde ne

* **9:4** Exodus 16:33. † **9:4** Numero 17:1-10. ‡ **9:4** Exodus 25:16.

§ **9:5** Exodus 25:17-22. * **9:7** Levitico 16:1-34.

odida panamisa māwā basia.

⁹ Nañ ewaride jūma mañgaba cawabi bla Åcōrēa ne dia panneba idjabā animarā babue dia panneba bida dji māwā o bea crīchara poya jipa blaēda.

¹⁰ Åcōrēba Moisea diada leyba ababe cawabisia cārēda codida pannda, cārēda dodida pannda, idjabā Åcōrēba sagabi blra sāwā sagadida pannda. Jūma mañgra nañ djarađe obadjidaa aba Åcōrēba jūma quīrā awara oblarladaa.

¹¹ Bariblrl Critora zesia dadjirā Sacerdote dji Droma bai carea. Jūma ne bia nañ ewaride bla idjia dadjirāa dia bla. [†] Idjira Åcōrē de bajāne blađe dadjirā carea ne o bla. Mañ dera dji araa. Åcōrē de nañ ējūāne bl cāyābara biara bla. Ēberāba odaēa; nañ ējūānebemaēa.

¹² Critora Åcōrē de bajāne blađe dji edaara bl dejāne barima aba eda wāsia. Mañ dejāra “Åcōrē itea biara bl dejā” abadaa. Wāsiđe chiwatu oada, pacā zaque oa sida Åcōrē quīrāpita jīāpoi carea edeē basia. Åteblrl ara idji oada edesia. Barima aba māwā odaba dadjirāra ēdrl blaśia ewariza bedea neē beadamārēā.

¹³ Sacerdoteba pacā dji umaquīrā oada, chiwatu oada, pacā zaque wērā babue diada pora sida ēberārā lrl jīāpobaria. Mañba ēberārā Åcōrē quīrāpita biē beadara nañ djarađe bia blađaria.

¹⁴ Māwā baiblrl, ¿Crito oaba dadjirāra biara blaēca? Critora cadjurua neē basia. Åcōrē Jaure

[†] **9:11** *Jūma ne bia nañ ewaride blađa.* Griego bedeade l̄c̄rla cartade blađa: “Jūma ne bia zeida blađa.”

beucaba carebada bērā ara idjida idu beabisia animarā Ācōrēa babue diabʌrʌ quīrāca. Cadjirua o panʌ carea dadjirāra beudida panasidaa. Baribʌrʌ Critoba ara idjida idu beabida bērā dadjirāba cadjirua opedaðara Ācōrēba quīrādoapeda dadjirā crīchara jipa bʌsia. Māwā Ācōrē zocai bʌra dadjirāba poya ījānia.

15 Ācōrēba naārā bedea bʌdadeba panasidade ēberārāba cadjiruada obadjidaa. Baribʌrʌ Critodrʌ beusia ādjia cadjirua obadadebemada ēdrʌ bʌli carea. Critora beuda bērā idjideba Ācōrēba bedea djiwidida bʌsia. Māwā Ācōrēba ne jūma bia jōca diai jaradara idjia trānarāba Critodeba poya edadia.

16 Nañ quīrāca bʌa: ēberāba cartade bʌbaria idji beudacarea caiba idjia erobʌra edaida. Baribʌrʌ dji edaida bʌba dji bedea bʌdara wārāda beusida acʌbiēbʌrʌ, poya edaēa.

17 Dji bedea bʌda wadi zocai bʌmisa dji edaida bʌba mañ cartaðe bʌ bʌra poya edaēa. Aþabe beudacareabʌrʌ poya edaya.

18 Ara mañ quīrāca Ācōrēba israelerā ume naārā bedea bʌsiðe animarā oada erozoasia. Mañba cawabisia ādjirāba mañ bedea bʌdara ījā odida panasidada.

19 Mañra nāwā bʌsia: Ācōrēba diada leyra Moiseba naārā ēberārāa jūma jarasia. Mañbe pacazaque oada, chiwatu oa sida baidodaa puerasia. Hisopo bacuru jʌwatede oveja cara purea odada jʌpeda oade beguea edasia. Mañ oaba idjia Ācōrēba diada ley cartara, ēberārā sida jīäposia.

20 Jīāpobʌrlde nāwā jarasia: “Nał oaba jara bʌla Ācōrē bārā ume bedea bʌdara jūma ījā odida panʌda.”‡

21 Ara mał quīrāca Moiseba Ācōrē wua dera, jūma mał dede eda ɓea sida oaba jīāposia.

22 Wārāda Ācōrēba Moisea diadə leyba jara bʌla berara ne jūmada oaba jīāpoida bʌlda Ācōrē quīrāpita bia ɓamārēā. Oada erozoaēbʌrl dadjia cadjurua opedadara Ācōrēba quīrādoaēa.

Crito oaba dadjia cadjurua odara jūma sʌgʌbaria

23 Ācōrē wua dera, mał dede eda ɓea sida Ācōrē de bajāne bʌl zaca ɓasia. Jūma małgʌra animarā oaba jīāpoida ɓasia Ācōrē quīrāpita bia ɓamārēā. Baribʌrl Ācōrē de bajāne bʌra, mał dede eda ɓea sida animarā oa cāyābara oa biara bʌba jīāpoida ɓasia.

24 Critoba idji oara Ācōrē de ēberāba odade eda edeē basía, małgʌra ababe Ācōrē de ara bajāne bʌl zaca bʌda bērā. Critoba idji oara bajānebʌrl Ācōrē quīrāpita edesia. Idira mama dadjirā carea Ācōrēa quīrā djuburia iwidi bʌla.

25 Idjira bajānaa wāé basía idji oada ɓarima zocārā jīāpoi carea nał ējūānebema sacerdote dji dromaba poaza Ācōrē itea biara bʌl dejāne obari quīrāca.

26 Māwā bʌdabara nał ējūā odadeba ʌtaa Critora ɓarima zocārā beuida ɓacasia. Baribʌrl nał jīrūarebema ewaride zepeda ara idjida idu beabisia. Ɓarima aba māwā odaba dadjirāba cadjurua opedadara jūma ãyā ɓasía.

‡ **9:20** Exodus 24:8.

27 Jūmarāda b̄arima aba beudia. Māwānacarea Ācōrēba cawa oya.

28 Ara mañ quīrāca Critoba b̄arima aba ara idjida idu beabisia zocārāba cadjirua opedadara ãyā b̄lī carea. Idjira wayacusa zeya, bariblrl mañne dadjirāba cadjirua obadara ãyā b̄lī carea zeēa. Ātebllrl zeya idji jāñ bearā ēdrl edai carea.

10

1 Ācōrēba Moisea diada leyba jūma ne bia Critodeba zeidebemada jarijaria unubi b̄la. Mañ ne biara leyba diacaa. Mañ b̄erā poaza Ācōrēa animarā babue diade wābadara leyba poya jipa b̄lcaa.

2 Leyba ādjirāra wārāda jipa b̄labarā, waa animarāra babue diade wānaē bacasia. Animarā babue dia panlneba wārāda cadjirua neē panenabara, waa crīchadaē bacasia idji quīrāpita bedeade panlndā.

3-4 Bariblrl pacā dji umaqūrā oaba, chiwatu oa bida cadjiruara poya ãyā b̄lca b̄erā, poaza animarā babue dia panlneba quīrānebabī b̄la ādjia cadjirua obadada.

5 Mañ carea Crito nañ ējūñnaa zesiđe idjia Ācōrēa nāwā jarasia:

Bla animarāra b̄la babue diadida quīrīñāé b̄la.

Ne diadi sida quīrīñāé b̄la. Bla m̄la cacua diadadr̄l quīrīñāé b̄la.

6 Āđji cadjirua carea animarā babue diabldadē, ne diabldadē bida b̄lra b̄lsrida b̄acaa.

7 Mañ b̄erā m̄la jarasia: Ācōrē, m̄la nama b̄la bla quīrīñāé b̄lida oi carea.

BΛ Bedeade mÃnebemada mÃwÃ bÃ bÃa.*

⁸ Critoba naÃrÃ jarasia ÃcÃrÃba quÃriÃÃ bÃda ãberÃÃba ãdji cadjirua carea animarÃÃda idjÃa babue diaÃida idjabÃa ne diaÃida. ÃcÃrÃba Moisea diaÃda leyba mÃwÃ obi bÃmÃna, maÃneba ÃcÃrÃra bÃsrida bacaÃada asia.

⁹ MaÃbe Critoba ÃcÃrÃa nÃwÃ jarasia: "MÃra nama bÃa bÃa quÃriÃÃ bÃda oi carea." MaÃbe cawabi bÃa naÃrÃ ÃcÃrÃba animarÃÃ babue diabi bÃdara Critoba ãyÃ bÃsida. MaÃ cacuabari ara idjida idu beabida bÃrÃ idjidrÃ bÃesia.

¹⁰ ÃcÃrÃba quÃriÃÃ bÃra Jesucritoba jÃma osia. Ara idjida idu beabisia. Barima abÃ mÃwÃ odaba dadjirÃra ewariza ÃcÃrÃ itea bia bÃsia.

¹¹ SacerdoterÃÃba ewariza ÃcÃrÃ itea ne obadaa idjabÃa animarÃÃbabue diabadaa. MÃwÃmÃna maÃglaa cadjiruara ãyÃ bÃcaa.

¹² BaribÃrÃ Jesucritoba cadjirua carea ara idjida idu beabisia. Barima abÃ mÃwÃ odaba jÃma dadjiruara ãyÃ bÃsia. MaÃbe ÃcÃrÃ jÃwa araare chÃmesia.

¹³ Mama jÃÃ bÃa abÃ ÃcÃrÃba jÃma idji ume dji quÃrÃra idji jÃwaedaa bÃbÃrÃdaa.[†]

¹⁴ Critoba ara idjida idu beabisia. MÃwÃ barima abÃ odaba jÃma ÃcÃrÃ itea bearÃa jipa bÃsia. MaÃ jipa bÃdara ewariza bÃya.

¹⁵ ÃcÃrÃ Jaure bida abarida dadjirÃÃa cawabi bÃa. NaÃrÃ jarasia:

¹⁶ JÃmarÃ Boro ÃcÃrÃba nÃwÃ jara bÃa: "No-coarebema ewaride mÃa bedea djiwidida

* ^{10:7} Salmo 40:6-8. † ^{10:13} Idji jÃwaeda bÃbÃrÃdaa. Griego bedeade bÃ bÃa: "Idji jÃrÃ edre bÃbÃrÃdaa."

israelerā ume nāwā b̄lyā: mā leyra ādjirā crīchade, ādjirā sode bida b̄lyā.”‡

17 Mañare nāwā jarasia:

Ādjirāba biě opedadara māla jūma quīrādoaya.

Ādjirāba cadjirua opedadara māla waa crīcha baēa. §

18 Critodeba Ācōrēba dadjirā cadjiruara jūma quīrādoada bērā, waa dadjirā cadjirua carea idjia ne diaidiē panla.

Jesucritodeba dadjirāra Ācōrē caita poya wānia

19 Mañ bērā djabarā, Ācōrē itea biara b̄la dejāne eda wāblda quīrāca nañ ewaride Jesucrito oađeba dadjirāra Ācōrē caita ne wayaa neě wānidala panla.

20 Mañ dejāne wua eatl jira b̄la cōābłrla quīrāca Jesucritoba idji beudadeba o djiwidida jarisia dadjirā Ācōrē caita poya wānamārēā. Mañ ode wābłrla ewariza Ācōrē ume zocai b̄aya.

21 Dadjirāba Sacerdote dji Dromada bajāne eropanla. Idjia Ācōrē ēberārāra jūma carebabaria.

22 Mañ bērā Ācōrē caita wānadrā. Critoba dadjirā crīcha cadjirua bādada jipa b̄lsia dadjirā so idji oaba jīāpobłrla quīrāca. Ācōrē quīrāpita bia b̄lsia dadjirā cacuara baido pāpārā quiruba s̄agłda quīrāca. Mañ bērā crīcha abā panłneba idjabā wārāda ījā panłneba Ācōrē caita wānidala panla.

23 Ācōrēra bedea abā b̄la bērā dadjirāba jāā panłra idjabā mañnebema jūmarāa jara panł siđa ni maārī bida quenabaridiē panla.

‡ **10:16** Jeremia 31:33. § **10:17** Jeremia 31:34.

24 Jarlədida panla sāwā dji carebadida biara dji quīrīāni carea idjaba ne biada odi carea.

25 Ābaa dji jarebadara idu bələdiē panla īcərləba idu bəlbada quīrāca. Ātebərlə dji carebadida panla biara ījāni carea. Dadjirā Boro Ācōrēba cawa oi ewarira dārāéne zeida cawa panla bērā biara māwā odida panla.

26 Wārā bedea cawapedadacarea ara dadjiareba cadjiruada o pananibərlə, waa neēa Ācōrēba diadi carea mañ cadjiruara quīrādoamārēā.

27 Māwā o bəlba ababe ne wayaadeba jāāida bəla Ācōrēba cawa omārēā. Mañ ewariđe Ācōrēba jūma idji ume dji quīrūra təbl uruga nūməne batabueya ewariza bá nūmamārēā.

28 Naēna abəlba Ācōrēba Moisea diada leyda igarasira, mañne ēberā uméba wa ūbeaba jarasidara wārāda māwā bəlda, idjira abeda quīrā djuburia neē beabadjiāa.*

29 Mañba ¿sāwā crīcha panla? ¿Ācōrēba idji Warra igarabadara wetara cawa oēca? Ācōrēba idji Warra oadeba bedea djiwidida bəlsia dadjirāra idji itea bia bəli carea. Māwāra Ācōrē Warra oa erozoada siriē bəlda crīchabadara ¿idjia wetara cawa oēca? Mañ awara Ācōrē Jaureba idji biadeba dadjirāra careba bəla. Māwāra Ācōrē Jaure biē jarabadara ¿idjia wetara cawa oēca?

30 Dadjirāba cawa panla Ācōrēba nāwā jarasida: “Məlabərlə cawa oya. Jūmarāa diaya ādjirāba opedada quīrāca.”† Idjaba nāwā jarasia: “Jūmarā

* **10:28** Deuteronomio 17:2-6. † **10:30** Deuteronomio 32:35.

Boro Ācōrēba idji ēberārāra cawa oya.”[‡]

31 Ācōrē zocai b̄lba dadjida cawa oiblrl wārāda bio minijīchia b̄la.

32 Quīrānebadadua bārāba naārā wārā bedea cawasidāde sāwā panasiāda. Mał ewariđe bārābia mīgapedadara jūma droasidāa.

33 Edauđe jūmarā quīrāpita Crito carea biě jarasidāa idjaba biě osidāa. Edauđe djabarā Crito carea bia mīga panl ume bia mīgasidāa.

34 Crito carea preso b̄pedadara bārāba quīrādjuburiasidāa. Idjaba bārāba ne erobeadāra b̄lsrida idu jārībisidāa, cawa panl bērā mał cāyābara ne biara b̄l jōcada bajāne eropanlāda.

35 Mał bērā bārāba Ācōrē ījā panlra igararānadua. ījā pananiblrl, Ācōrēba bajāne ne biada waiļla diaya.

36 Bārāba jūma droadida panla. Māwā Ācōrēba quīrīa b̄lda odapeda idjia diai jaradara jūma edadia.

37 Ācōrē Bedeadē nāwā b̄l b̄la:
Dji zeida b̄lra dārāéne zeya. Idjira wārāda dārāéa.

38 Ēberā jipa b̄lra mā ījā b̄lđeba zocai baya.

Bariblrl idjia ījā b̄lda igaraiblrl, mā idjira bia unuēa. §

39 Lcslrlba Ācōrē ījā panlra igaradapeda aduadia. Bariblrl dadjirāra mał ēberārā quīrāca panlēa, ãtebllrl Ācōrē ījā panlneba ewariza zocai panania.

11

Ācōrē ījā b̄lđebema

[‡] **10:30** Deuteronomio 32:36. § **10:38** Habacuc 2:3-4.

¹ Dadjirāba Ācōrēda ījā panʌ bērā cawa panla dadjia jānā panʌra wārāda edadida idjabā ununaē panʌ sida wārāda.

² Dadji drōā naēnabemarāba Ācōrēra ījā panana bērā Ācōrēba bia unusia.

³ Dadjirāba Ācōrēda ījā panʌ bērā cawa panla Ācōrē bedeabʌrlba nañ ējūāra, bajā sida jūma osida. Māwā dadjia ununacadeba idjia ne jūma dadjia unubadara osia.

⁴ Abelba Ācōrēda ījā bāda bērā Caiʌba diada cāyābara ne biara bʌlda diasia. ījāna bērā idjia diaðara Ācōrēba bia unupeda jarasia idjira jipa bʌlda. Abelera beudamīna idjia wārāda ījā bādaba dadjirāa waðibida cawabi bʌla Ācōrēra ījānidā panʌda.*

⁵ Enocoba Ācōrēra ījā bāda bērā beurāmārēā Ācōrēba zocai edesia. Ācōrēba ededa bērā idjira waa ununaē basia. Ācōrē Bedeade bʌl bʌla Enoco edei naēna Ācōrēba idjira bia unusida.†

⁶ Baribʌrl Ācōrē ījāē bʌlra Ācōrēba biaunucaa. Ācōrēmaa ze quīrīā bʌlba ījāida bʌla Ācōrēra wārāda bʌlda idjabā jūma idji jʌrlʌbʌldara carebabarida.

⁷ Noéba wadiunuca zeidebemada Ācōrēba idjía jarasia. Mañra Noéba ījāsia. Ara mañda Ācōrēra waya bāda bērā idji ēberārāra ēdrʌ edai carea jāba dromada osia. Ācōrēda ījāna bērā Noéba cawabisia nañ ējūāne bēara dji cadjiruarāda. Noéba ījāna bērā Ācōrēba jipa unusia.‡

* **11:4** Genesi 4:3-5. † **11:5** Genesi 5:22-24. ‡ **11:7** Genesi capítulo 6-8.

8 Ācōrēba Abrahaña jarasia idjia diai jarada druadaa wāmārēä. Abrahañba Ācōrēra ījāna bērā sāma wāda adua bñmīna idji druara amepeda wāsiä. §

9 Ācōrēra ījāna bērā idjira Ācōrēba diai jarada druade ãibema quírāca wua dede babadjia. Idji warra Isara, idji wiuzaque Jacobo siða ara mañ quírāca panabadjidaa, Ācōrēba ãdjía bida mañ druara diai jarada bērā.

10 Abrahañra māwā babadjia, bajāne bñl puru jōcadaa wāi carea jñāñ bāda bērā. Mañ purura Ācōrēba bio crîcha bapeda jūma osia.

11 Abrahañra drōñda basia. Idji quima Sarara warra toca basía. Baribñrl Abrahañba ījāsia Ācōrēba idjía warrara unubida. Ācōrēba diai jaradara ījāna bērā warrada unusia.*

12 Māwā Abrahañra beuyama bādamīna idjideba ñberärära zocärä yōsidaa chñdau zocärä bñl quírāca, pusa ïbñl poya juachaië bñl quírāca.

13 Jūma nama trñ odjapedadara Ācōrē ījā panñda beusidaa. Māwāmīna Ācōrēba diai jaradara ãdjiräba nañ ëjññe edadaë basía. Baribñrl cawasidaa nocoarebema ewariëde idjia jūma diaida.† Mañ carea bñsridasidaa idjaba ebuda jarasidaa nañ ëjññe ãdjirära drua ãibemaräda, djärä druade pñrrla bñada.

§ **11:8** Genesi 12:1-5. * **11:11** Griego bedeade mañ versículora ebuda bñëa. Nñwā traducida bñla: “Abrahañ quima Sara bida Ācōrēra ījāna bērā biogoasia, warra tocamīna idjaba djourada bñmīna. Ācōrēba diai jaradara wārāda diaida ījāna bērā warra tosia.” † **11:13** Cawasidaa nocoarebema ewaride idjia jūma diaida. Griego bedeade bñl bñla: “Mañgñra tñmñba unusidaa.”

14 Māwā jara panneba ebuda cawabisidaa ādji drua arada edađi carea jāa pannda.

15 Ādji īdrāpedađa druada jēda crīchapedađabara poya jēda wānidā panacasidaa.

16 Bariblra drua biara bā bajāne bāda quīrīā panasidaa. Mañ carea Ācōrēra peracaa idjira ādjirā Ācōrē abladade. Idjia puruda ādjirā itea bajāne o erođla.

17-18 Abrahađba wārāda ījā bā cawaya Ācōrēba jarasia idji warrada babue diamārēā. Abrahađba Ācōrēra ījā bāda bērā idji warra Isara babue diade wāsia. Bariblra mañ naēna Ācōrēba idjia nāwā jaradoasia: “Bā warra Isadeba bā warrarāra zocārā yōnia.”‡ Ācōrēba māwā jaradamīna Abrahađba idji warra ababe quiruda babue diai carea basia.

19 Abrahađba crīchasia idji warra Isa beadacarea Ācōrēba idjira poya īrēbabida. Wārāda Ācōrēba Isa īrēbabiblra quīrāca idu beabiē basia. Māwā Abrahađba Isara zocai erođesia.§

20 Isaba Ācōrēda ījā bāda bērā idji warra Jacobora, Esaú sida bia jarasia Ācōrēba nocooarebema ewaride carebamārēā.*

21 Jacobo beuyama baside Ācōrēda ījā bāda bērā idjia Jose warrarāra aba aba bia jarasia Ācōrēba carebamārēā. Mañbe idji bardonane jida nūmbla Ācōrēa bia bedeasia.†

22 Jose beuyama baside Ācōrēda ījā bāda bērā israelerāra Egipto druadeba īdrāđiada asia.

‡ **11:17-18** Genesi 21:12. § **11:19** Genesi 22:1-14. * **11:20** Genesi 27:27-29; 39-40. † **11:21** Genesi 48:1-20.

Êdrʌbʌdade idji bʌwʌrʌra Canaañ druadaa joude ededaduadaa asia.[‡]

²³ Moise tosida ewaride Egiptodebema boroba israelerā warra umaquīrā zaquerāda jūma quenabisia. Baribʌrʌ Moise djibarirāba Ācōrēda ījā panana bērā dji boroba jaradara wayadaē basía. Moise todacarea unusidaa idjira warra quīrāwārēä bʌlda. Mañ bērā dji boroba bearāmārēä jedeco ūbea mērā eropanasidaa. §

²⁴ Moiseba Ācōrēda ījā bāda bērā drōā badacarea quīrīāé bāsia ēberārāba idjira Egiptodebema boro cau warraada adida.*

²⁵ Idjimaarā cadjurua o bʌdēba warrewarrea bʌsrida bai cāyābara biara bāsia Ācōrē ēberārā umē ābaa bia mīga bāida.

²⁶ Ācōrēba ēdrʌ edabari diai jaradara wārāda zeida ījāna bērā, idjia crīchasia Egiptodebema ne biada erobai cāyābara biara bʌlda bia mīga bāida.[†] Ācōrēba noocoarebema ewaride diai jaradada biara eda quīrīāna bērā māwā crīcha bāsia.

²⁷ Moiseba Ācōrēda ījā bāda bērā Egiptodebema boro quīrūbi wayaē ēdrʌsia. Ācōrē ununacara unu bʌ quīrāca idjia ījā bʌra igaraē basía.

²⁸ Moiseba Ācōrēda ījā bāda bērā israelerā Egip-todeba ēdrʌdi ewarida obisia.[‡] Mañne deza dji eda wābada icawa oada jīpobisia dji beabariba ãdji umaquīrā warra dji nabemarāda bearāmārēä. §

[‡] **11:22** Genesi 50:24-25. § **11:23** Exodus 1:22deba aba 2:2daa.

^{*} **11:24** Exodus 2:10-12. [†] **11:26** Ācōrēba ēdrʌ edabari diai jarada. Griego bedeade bʌ bʌa: “Crito.” [‡] **11:28** Egiptodeba ēdrʌdi ewarida. Cāpūrīā bedeade bʌ bʌa “Pascua.” § **11:28** Exodus 12:21-30.

29 Ācōrēda ījā panana bērā israelerāra Ācōrēba Pusa Purru ēsi ewada ođe pōasa chāsidaa. Baribʌrla Egiptođebemarā abari ođe chābʌdadē jūma nābʌrla quinisidaa.*

30 Ācōrēda ījā panana bērā israelerāra siete ewari Jerico puru audu pʌrrʌgabʌdadē mañ puru audu jūrā ca bʌrla jūma tođogozoasia.†

31 Israelerā uméba Jerico puru sāwā bʌl cawaya acʌdē wāsidade wērā audua Rahába Ācōrēda ījā bāda bērā ādjira bia edasia. Mañ carea israelerāba Ācōrē ījāé bearā jūma quenasiđadē idjira beadaě basía.‡

32 ¿Ācōrē ījā beadađebemada mλa cārēda wadi jarai? Sansoñnebemada, Gedeoñnebemada, Baracodebemada, Jeptedebemada, Davidebemada, Samueldebemada, Ācōrēneba bedeabadarānebema siđa bedeai carea ewariba araěa.

33 Ācōrēda ījā panana bērā ɬcʌrlba drua bearā poyasidaa, ɬcʌrlba āđji druara jipa erođeasia, idjabā ɬcʌrlba nañ ējūāne Ācōrēba diai jaradara edasiđaa. Ācōrēda ījā panana bērā ɬcʌrlra Ācōrēba imamaa idu cobiě basía.

34 Ācōrēda ījā panana bērā ɬcʌrlra tʌbl uruga nūmʌba baě basía, ɬcʌrlra necoba beadiđebemada ēdrʌsidaa, ɬcʌrl cacua ɬbʌlaě beadada cacua ɬbʌlasidaa idjabā mēsrā beasia dji quīrū ume djōni carea. Mañba āđji dji quīrūra poyasidaa.

35 ɬcʌrl wērārāba Ācōrēda ījā panana bērā āđji ēberārā beupedadara ɬrēbasidaa. Baribʌrla ɬcʌrlada

* **11:29** Exodus 14:21-31. † **11:30** Josue 6:1-21. ‡ **11:31** Josue 2:1-21; 6:22-25.

Ācōrē ījā pan^λ carea ēberārāba bio puodapeda beasidaa. Ācōrēda igaradib^λrla ēdr^λ b^λdiada asidađe igarađaě basia. Āteb^λrla idu beabisidaa īrēbadapeda zocai bai biara b^λda edadi carea.

36 Λc^λr^λda Ācōrē ījā pan^λ carea ēberārāba ipida biě jarasidaa, soaba usidaa, idjab^λa carenaba jānapeda preso b^λsidaa.

37 Λc^λr^λda mōgaraba tabari beasidaa. Λc^λr^λda ēsidera b^λlā arrasidaa. Λc^λr^λda necoba beasidaa. Λc^λr^λda de neě bea bērā p^λrrla wāsidaa. Mañne ādjia jāni carea neě beada bērā oveja e odada, chi-watu e oda sida jābadjidaa. Ādjirāra abeda ne neě beasia. ēberārāba ādjirāra bia mīga eropanabad-jidaa idjab^λa biě obadjidaa.

38 Mañ ēberārāra Ācōrē quīrāpita dji biara beasia. Mañ bērā nał ējūāne beadiě panasidaa. Ādjirāra de neě bea bērā ējūā pōāsa ewaraga b^λde, eyade bida p^λrrla nībabadjidaa. Eya uriade, egoro uriade bida panabadjidaa.

39 Jūma mañ ēberārāba Ācōrēra ījā panana bērā Ācōrēba ādjirāra bia unusia. Māwāmīna idjia diai jaradara nał ējūāne edadaě basia.

40 Ācōrēba dadjirā itea ne biara b^λda ero^λla bērā quīrāsia ādjirāra dadjirā ume ne jūmane bia pananida.

12

Jesucritoda crīcha pananadua

1 Mañ ēberārā zocārāba unubisiđaa Ācōrēra wārāda ījāsidada. Mañda cawa pan^λ bērā dadjirā bida ara mañ quīrāca ījā pananida pan^λa. Dadjirāa

idu ūjābicara, cadjiruaba dadjirā bərā edabari sida ãyā bədapeda jūma droa panneba nocodaa wānadrā dadjirā jūēnida panmaa.

² Jesudrā biara crīchadida panla. Idjiabərā carebasia dadjirāba naārā ūjānamārēā idjabā carebabaria ewariza ūjā pananamārēā. Crīchađadua sāwā idjira crude bia mīgasida. Mañ carea peraida bəđamīna peraē basía. Idjia cawasia māwānacarea bio bəsriēa baida. Idira Ācōrē bugue biya quiru jāwa araare chūmla.

³ Bio crīchađadua ēberā cadjiruarāba Jesu biē osidade sāwā droasida. Māwā bārāra sēnaēa idjabā bārāba ūjā panla igaradida crīchađaēa.

⁴ Bārāra cadjirua ume djō panla. Baribərā wadibida bārāra beadaē panla Jesu beapedada quīrāca.*

⁵ Biara ūjānamārēā Ācōrē Bedeade bá bərāba quīrādoasiđaca? Idji warrarāa nāwā jarasia:

Mā warra, Jūmarā Boroba quēābərāde sopuarādua. Jipa omārēā quēābərāde biē crīcharādua.

⁶ Jūmarā Boro Ācōrēba quīrīā bə ēberārāra quēābaria jipa ođamārēā.

Idji warrarā bəeadamārēā edadarāba cadjirua osidara idjia ubaria.[†]

⁷ Bārā bia mīga panla droadadua Ācōrēba małgəđeba jipa obi bə bērā. Bārāra idji warrarā bērā, Ācōrēba māwā idu bia mīgabi bəla cawa

* ^{12:4} Bārāra beadaē panla Jesu beapedada quīrāca. Griego bedeade nāwā bá bəla: “Wadibida bārā oara erozoaē bəla.” † ^{12:6} Proverbio 3:11-12.

jipa odamārēā. ¿Warraba jipa omārēā dji zezaba quēācaca?

⁸ Ācōrēba idji warrarāra jūma quēābaria jipa odamārēā. Māwā oēbʌrlʌ, bārāra idji warrarā araēa.

⁹ Dadjirāba nañ djarađe zezada eropanasiđaa. Ādjjirāba dadjirāra quēābadjidaa jipa odamārēā. Mañ carea ādjjirāra wayabadjidaa. Mañba ¿ewariza zocai bēadi carea dadjirā Zeza bajānebemara biara wayadiē panʌca?

¹⁰ Dadjirā zeza nañ ējūāne zocai panasiđade dadjirāra quēābadjidaa jipa odamārēā ara ādjia crīcha panana quīrāca. Baribʌrlʌ Ācōrēba māwā obaria idji quīrāca cadjirua neē bia bēadamārēā.

¹¹ Jipa odamārēā quēābʌlđade dadjirāra bʌlsridadacaa ātebʌrlʌ sopoabadaa. Baribʌrlʌ tēā bađacarea dji ījāpedadaba jipa obadaa idjabā necai bēabadaa.

Ācōrēra ījā pananadua

¹² Mañ carea sē panʌmīna bārā jʌwa norrabari bēada, bārā chīrāboro ureurea bēa siđa wayacusa ḥbʌləbībʌlđa quīrāca biara ījā pananadua.

¹³ O jipa bʌđe nībadadua. Māwā dji sē panʌra āī wānāěa ātebʌrlʌ biara ījā panania.‡

¹⁴ Jūmarā ume necai bēadadua. Idjabā Ācōrē itea bia bēadadua. Ācōrē itea bia bēaěba idjira poya ununaěa.

¹⁵ Quīrācuita bēadadua Ācōrēba idji biađeba careba bʌrla ni aþaþba igararānamārēā. Idjabā

‡ **12:13** Griego bedeade nāwā bá bʌla: “O jipa bʌđe nībadadua dji jīrū biě bēara āī tʌgarānamārēā ātebʌrlʌ āđji jīrūra biadamārēā.”

quīrācuita bēadadua bārā tāēna ni abālda ne carra asea quīrāca bearānamārēā. Mañba djabarāa biē crīchabipeda ārlbaria.

16 Quīrācuita bēadadua bārā tāēna ni abālda audua nībarānamārēā ni Esaú quīrāca Ācōrēnebemada crīchađaē bearānamārēā. Esaúra warra iwina bērā dji zezaba eroþlēdebemada waiþlara edaida bāsia. Māwāmīna idji djababa bārima aba ne cobidabari idjia edaida bādara jūma idji djabaa diasia.§

17 Bārāba cawa panla māwānacarea Esaúba quīrīā basida dji zezaba idjira bia jaraida Ācōrēba carebamārēā. Māwāmīna dji zezaba idjira igarasia. Esaúra jīānamīna idjia naārā odara poya bia þlē basía.*

18 Bārā Ācōrēmaa zepedadara israelerā zepedadada quīrāca þlēa. Israelerāra Sinai eyadaa wāsidaa. Mañ eyara āđji dauba unusidaa.† Mañne eyara uruga nūmasia, ewarira pā̄isosoa nūmesia, idjabāa nāürāda minijīchia pua nūmesia.

19 Ādjirāba cachiru jīguara, Ācōrēba jīgua bedeabþrā siđa ūrīsiđaa. Mañ ūrīsiđade ne wayaaba bedea djuburiasidaa Ācōrēra waa bedearāmārēā.

20 Bio ne wayasidaa Ācōrēba nāwā jarada bērā: “Baridua ēberāda, animarā siđa nañ eya caita zeibþrā, mōgaraba tabari beadida panla wa chaba drā beadida panla.”‡

§ **12:16** Genesi 25:27-34. * **12:17** Genesi 27:1-41. † **12:18** *Eyara āđji dauba unusidaa.* Griego bedeade nāwā þá þla: “Eya dadjia poya tāida þlmaa zesidaa.” ‡ **12:20** Exodo 19:12-13. *Wa chaba drā beadida panla.* Griego bedeade þclrā cartade mañra neēa.

21 Israelerāba unu panlra bio minijīchia bəl bērā Moiseba nāwā jarasia: “Māra ne wayaaba ure nūmla.”§

22 Bariblrl bārāra Ācōrēmaa zesidade bajānebema Sioł eyadaa, bajānebema Jerusaleñnaa zesidaa. Mał purura Ācōrē zocai bəldea. Mama bajānebema nezocarāda mil zocārā ābaa bəlsrida dji jlre duanla.

23 Bārāra Ācōrē warrarā dji jlre duanlmaa zesidaa. Ācōrēmaarā jūmarāda warra iwinaa. Bajānebema bērā ādji trāra mama bá bəla. Bārāra jūmarā Cawa Obari Ācōrēmaa zesidaa. Ēberārā jipa bēa Ācōrēba bia bəldamaa zesidaa.

24 Bārāra Jesumaa zesidaa. Idjideba Ācōrēra ēberārā ume bedea djiwidida bəlsia. Bārāra idji oa jīāpodamaa zesidaa. Jesu oa erozoadaba cawabi bəlra Abel oa erozoadaba cawabi bəl cāyābara biara bəla. Jesu oa erozoadaba cawabi bəla Ācōrēba cadjiruara səgəbarida. Bariblrl Abel oa erozoadaba cawabi bəla Ācōrēba cadjiruara cawa obarida.*

25 Mał carea quīrācuita bēedadua Ācōrēba jara bəlra igaradā amaaba. Idjia Sinai eyade jarada igarapedadara cawa oside ēdrādaē basia. Mał bērā idjia bajāneba dadjirā sođe jara bəlda igaradiblrl ĥēdrādica? Ēdrādaēa.

26 Sinai eyade Ācōrē bedeaside de uremiada wāsia. Bariblrl nał ewaride idjia nāwā jara bəla: Wayacusa māa de uremiara wābiya. Małne ababe nał ījūāda urebiēa, ātebllrə bajā siđa urebiya.†

§ **12:21** Deuteronomio 9:19. * **12:24** Genesi 4:10-11. † **12:26** Hageo 2:6.

²⁷ Wayacusa urebiyada aside Ācōrēba cawabisia ne jūma idjia ocuadara urepeda jōbida. Mañne ababe jōcadra beya.[‡]

²⁸ Dadjirāra Ācōrē puru jōcađe panani bērā idjía bia b̄lađa adida panla. Bio waya panneba idjía bia bedeadida panla idjia quīrīa b̄l quīrāca.

²⁹ Māwā wayadida panla dadji Ācōrēba idji ījāē beara cawa oi bērā t̄lb̄l uruaba jūma bábari quīrāca.

13

Djabarāra sāwā nībadida panla

¹ Bārāra djabarā bērā abarica dji quīrīa beadadua.

² Quīrādoarānadua bārā dede zebādara bia edadida panla. Lc̄lrāba cawadaēne bajānebema nezocarāda ādji dede bia edasidaa.

³ Preso beara quīrādoarānadua bārā sida ādjjirā ume preso panla quīrāca. Ēberārāba biě o panneba bia mīga beara quīrādoarānadua bārā sida ādjjirā ume bia mīga panla quīrāca.

⁴ Jūmarāba ādji quimara waya beadida panla. Ācōrēba audua obadara, daunemabada sida cawa oi bērā ababe bārā quima ume cāñida panla.

⁵ Paratara awua bearānadua. Ātebārl bādjia erobeaba b̄lsrida beadadua Ācōrēba nāwā jarada bērā: “M̄la b̄la ameēa idjaba igaraēa.”*

⁶ Mañ carea dadjirāba ne wayaa neē nāwā jaradida panla:

[‡] **12:27** Griego bedeade nāwā b̄l b̄la: “Ne jūma idjia ocuadura ureida b̄la urepeda jōbiya. Mañne ababe ne jūma urecada beya.” * **13:5** Deuteronomio 31:6.

Mā Boroba māra careba b̄la. Mañ bērā māra ne wayaē b̄la. ¿Ēberāba māda sāwā biē oi?[†]

⁷ Bārā bororāda quīrānebadadua. Ādjirāba Ācōrē bedeara bārāa jaradiasidaa. Crīchadadua sāwā ādjira nībasidada idjabā mañgāba cārēda sāwāsida. Ādjia Crito ījā panana quīrāca bārā bida ījā pananadua.

⁸ Jesucritora quīrā awara bacaas. Nuena bāda quīrāca idī bida abarica b̄la, idjabā ewariza māwā bayā.

⁹ Baribārla ñcārlba ne quīrātanoa ãī jaradiabadaa. Ādjirāa idu cūrūgabirānadua. Bārāba co panlneba wa codaē panlneba Ācōrēra biara ījānaēa. Mañba ni abaalda carebacaa. Ātebārla Ācōrēba idji biadeba careba b̄la bārāba biara sodeba ījānamārēā.

¹⁰ Dadjirāba Jesuda eropanla animarā dadji cadjirua carea babue diapedāda quīrāca. Baribārla Ācōrē dede wādibida ādji cadjirua carea animarā babue diabadarāba Jesura poya edadaēa.[‡]

¹¹ Cadjirua carea sacerdote dji dromaba animarā oara Ācōrē itea biara b̄l dejāne eda jīapode wābaria. Baribārla dji animarāra puru jīga ededapeda babuebadaa.

¹² Ara mañ quīrāca Jesura puru jīga bia mīgasia idji oaba ēberārāra Ācōrē itea bia b̄li carea.

¹³ Mañ bērā puru jīga Jesumaa wābāda quīrāca idjira ēpēnida panla. Ēberārāba Jesu biē

[†] **13:6** Salmo 118:6. [‡] **13:10** Griego bedeade mañ versículoda nāwā b̄l b̄la: “Dadjirāba animarā babue diabadada eropanla. Ācōrē dede ne o panla mañnebemada cocara panla.”

jarapedada quīrāca dadjirā sida biē jarabʌdade droadida panla.

14 Nañ ējūñe dadjirāra puru jōcaēe panlēa, ãtebʌrʌ jāa panla bajānebema puru jōcaēe panani carea.

15 Mañ carea Jesucritodeba dadjirāba ewariza Ācōrēa bia bedeadida panla. Dadji Ācōrē ījā panlana a panlba idjía bia bedeabʌdade animarā babue diabʌda quīrāca o panla.

16 Quīrādoarānadua bia odi carea idjabā bārāba eropanlneba dji careba panani carea. Jūma mañggra Ācōrēba bia unu bʌla animarā babue diabʌda quīrāca.

17 Djabarā, bārā bororāba jara panlra ījā odadua. Bārāra waga panl bērā ādji jwaweda beedadua. Ādjirāba cawa panla Ācōrēba cawa obʌrʌde jūma ādjia opedadara idjía ebuda jaradida. Mañ bērā ādjia jara panlra ījā odadua. Māwā ādjirāba bʌsrida, sopua neē jūma odiā. Bārāba ījā odaē panlneba ādjirāda sopuabitibʌrʌ, bārāra poya bia carebadaēa.

18 Dai carea Ācōrēa iwididadua. Daira ne jūmane jipa nība quīrīā panla. Cawa panla cadjiruara odaē panlada.

19 Māñ djuburia, Ācōrēa iwididadua wayacusa isabe bārāmaa wābimārēā.

20-21 Dadjirā Boro Jesucritora Oveja Wagabari dji Dromaa. Necai bai diabari Ācōrēba idjira beu bādada īrēbabisia. Jesucrito oađeba Ācōrēra īberārā ume bedea bʌsia. Mañra ewariza baya. Māa quīrīā bʌla Ācōrēba ne jūma biada bārāa o cawabida idjia quīrīā bʌ quīrāca poya ođamārēā.

Idjabəa quīrīā b̄la Jesucritodeba idjia dadjirā sode ne jūma oida idjia quīrīā b̄l quīrāca bēadāmārēā. Dadjirāba ewariza Jesucritoa bia bedeadida panla. Bia b̄la māwā baida.

²² Djabarā, m̄la nañ carta zaqueda b̄asia bārāba biara ījānamārēā. Mañ bērā m̄la bārāa bedea djuburiaya nañ bedeara bia edadamārēā.

²³ Cawadadua dadjirā djaba Timoteo preso bādara ēdrasida. Idjida isabe m̄maa zeibārā, bārā acāde wābārāde m̄la idjira edeya.

²⁴ Djabarā, bārā bororāa, jūma Ācōrē ēberārāa bida jaradadua m̄la quīrīā b̄lda ādjirāra bia duananida. Djabarā Italia druadebemarāba quīrīā panla bārāra bia duananida.

²⁵ M̄la quīrīā b̄la Ācōrēba idji biadeba bārāra jūma careba baida.

**Ãcõrẽ Bedea
New Testament in Emberá, Northern
(PM:emp:Emberá, Northern)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

f9d422da-2e22-541c-afc9-8fe7130d391e